

## MAZURY I POMORZE

Prace z trzeciego obszaru prosimy oddać 16 grudnia 2025. Punktualność nagradzamy pięcioma punktami. Pamiętaj podawać źródła: autorów i tytuły lub adresy, z których korzystasz

1. **Gotyk na dotyk**

Przygotuj **makieta** wybranego zamku krzyżackiego lub toruńskiej kamienicy mieszczańskiej (np. Krzywa Wieża). Staraj się zachować odpowiednie proporcje. Podkreśl szczególnie elementy gotyckie.

2. **„Narysuj mi Toruń**

Narysuj **komiks** przedstawiający jedną z legend toruńskich. Pamiętaj, aby legenda miała w tle autentyczną architekturę toruńską.

3. **Toruńskie pierniki**

Przygotuj piękne **pierniki** według staropolskiej receptury. Sfotografuj je w świątecznej aranżacji i dostarcz zdjęcie w formacie A4 organizatorom.

4. Szpieg u Wielkiego Mistrza

Jest rok 1405 r. a Ty znalazłaś/-eś się na zamku krzyżackim w Malborku. Szykuje się wojna. Będąc wiernym poddanym polskiego króla musisz przekazać mu wszystko co wiesz o zamku: system obronny, rozmieszczenie pomieszczeń, liczba rycerzy, tajne przejścia, podsłuchy. Napisz **tajny list** do króla Władysława Jagiełły o tym, co się dzieje na zamku w Malborku. Dodaj plany zamku.

5. **Wiadomości wieczorne z 15 lipca 1410**

*Tę pracę możesz wykonać wspólnie z koleżankami lub kolegami.*

Nagrajcie **migawkę** z wydarzeń pod Grunwaldem, pokażcie dowódców i przełomowe momenty bitwy. W relacji postarajcie się o krótkie wywiady z bohaterami bitwy. Nagrajcie wydanie Wiadomości na płytke CD.

6. **Pokonaj Krzyżaków**

Przygotuj **grę planszową**, przedstawiającą rozmieszczenie zamków krzyżackich na Pomorzu i Mazurach i wymyśl reguły, które pozwolą stoczyć wojnę i uwolnić te ziemie od Krzyżaków. Pionki do gry powinny mieć formę figurek rycerzy polskich, litewskich lub krzyżackich. Spisz zasady gry i odniesienia historyczne.

7. **Zlecenie od króla Prus**

Jest początek XIX wieku. Jako kupiec stoisz przed nie lada problemem. Masz zamówienie na sosnę taborską, świetną do budowy masztów okrętowych. Rosną one w okolicach Miłomłyna. Ale trzeba ją dostarczyć na statki czekające w Gdańsku. Jak przetransportować towary z Prus do Morza Bałtyckiego? Przyjmij zlecenie i **opisz** jak Ci się to udało. Przedstaw mapę i XIX wieczne rozwiązanie problemu.

8. **W krainie Olędrów**

Wybierz się w wyobraźni na Żuławy Wiślane, do krainy holenderskich osadników. Dowiedz się kim byli Olędrzy, jakiego byli wyznania i dlaczego pojawili się w Polsce. Odszukaj ślady ich kultury: domy podcieniowe, kanały, pochylnie, kapliczki, wiatraki, przydrożne kapliczki. Efekty swojej wirtualnej podróży przedstaw w **dowolnej formie** (np. plakat, album, prezentacja, makieta osady, szkice z podróży)

9. **Młody inżynier**

Z klocków **lego** lub innych materiałów przygotuj **makieta** lub makiety urządzeń (śluzy, pochylnie) umożliwiających żeglugę Kanałem Elbląskim

#### 10. Polska Amazonia

Jezioro Druzno to niezwykle jezioro deltowe na Żuławach Wiślanych. Przedstaw to jezioro i jego mieszkańców w dowolnej, bogato **ilustrowanej** formie.

#### 11. Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię

Co odkrył Kopernik? Jak wyglądał według niego Układ Słoneczny? Dlaczego było to tak ważne i niepokojące w tamtych czasach odkrycie? **Napisz donos** na niego do papieża, dołącz ilustracje jego teorii.

#### 12. .. Zgaduj zgadula – co to za kula?

Dowiedz się, co Kopernik na warszawskim pomniku trzyma w ręku i zrób przybliżony **model** tego urządzenia (np. z drutu) i wyjaśnij do czego służyło.

#### 13. Poduszka słodkich snów

Przygotuj pokrowiec na poduszkę, na którym **wyhaftujesz** lub przyszyjesz aplikacje wzorowane na gwiazdozbiorach. Dołącz objaśnienia nazw gwiazdozbiorów.

#### 14. Ciastek

**Uszyj** lub zrób na szydełku toruńska maskotkę. Będziesz mógł/a podarować ją na Święta wybranej osobie (najlepiej z torebką własnoręcznie upieczonych i ozdobionych pierniczków

#### 15. Pudełko –baszta

Pierniczki możesz też zapakować do własnoręcznie wykonanego **pudełka** w kształcie jednej z baszt lub bram toruńskich murów.

#### 16. Pocztówki Kopernika

Mikołaj Kopernik nie pisał do rodziców, gdy studiował i pracował poza rodzinnym Toruniem. Wyobraź sobie że wysyłał jednak pocztówki. Narysuj **kolekcję** (min. 6) **pocztówek** z krótkimi tekstami, w których Mikołaj Kopernik opisuje swoje sprawy, bieżące wydarzenia, obserwacje. Nie musisz pisać po łacinie.

#### 15. Kajka – poeta Mazur

Michał Kajka mieszkał w Ogródku, był Mazurem, promował w XIX wieku język polski. Przeczytaj jego wiersze np. na stronie <http://www.mapakultury.pl/art,pl,mapa-kultury,434.html> i spróbuj zilustrować je zdjęciami z mazurskich wakacji. Przygotuj **plakat** pt. Kajka – poeta Mazur

#### 16.Święta wariatka?

Dorota z Mątówów to jedyna polska stygmatyczka. Jej dość skomplikowane życie możesz poznać na Mapie Kultury: <http://www.mapakultury.pl/art,pl,mapa-kultury,20670.html>, a potem **wierszem** – jak miała wypowiadać się sama Dorota - przedstaw jej **życiorys**.

## 17. Przewodnik po twierdzy

Na ziemiach polskich okupowanych w XIX wieku przez trzech zaborców pozostało wiele twierdz i umocnień, które zbudowano zgodnie z ówczesną sztuką fortyfikacyjną. Część z nich została wykorzystana podczas Wielkiej Wojny. Obejrzyj twierdzę Boyen <http://gizycko.nowoczesnyurząd.pl/kulturaln-e-gizycko/przewodnik-po-twierdzy-boyen/> i przygotuj ilustrowany słownik architektury fortecznej, w którym wyjaśnisz słowa: mur Carnota, kaponiera, poterna, wał, przeciwwale, kopuła pancerna, kurtyna, narys bastionowy, rawelin, płaszcz, nasyp, majdan.

## 18. Ornitolog w ptasim raju

Dolina Dolnej Wisły to ptasie królestwo. Wiele gatunków wychowuje tam młode a wędrujące ptaki znajdują tam schronienie. Przygotuj **grę planszową**, w której planszą będzie Dolina Dolnej Wisły a wśród wysepek, piaszczystych łąk, starorzeczy i lasów łąkowych skrywać się będą dzicy mieszkańcy tej krainy. Pionki- ornitolodzy wyruszają na bezkrwawe łowy.

## 19. Rzeczny potwór

W dolnym biegu Wisły można spotkać dziwne stwory – minogi. Dowiedz się co to za zwierzę i w czym przypomina potwora. Przygotuj mrożąca krew w żyłach **fotorelację** z równie sensacyjnym opisem, która nadała by się na pierwszą stronę tabloidu (takiej gazety, która lubi sensacje)

## 20. Najniższy punkt w Polsce

Autorzy podręczników do przyrody i geografii niepokoją się sprzecznymi informacjami na temat najniżej położonego punktu w Polsce. Wyśledź najnowsze informacje na ten temat. Poszukaj wiadomości w podręcznikach, atlasie i w internecie. Zbierz wiadomości o tym jak bada się i poszukuje takich miejsc. Zanotuj skąd i z kiedy pochodzą znalezione informacje. Spróbuj dowiedzieć się czy najnowsze doniesienia zostały oficjalnie potwierdzone. **Przedstaw aktualny stan** wiedzy na ten temat.